

ПРОГРАМА В ОБЛАСТТА НА ЦИФРОВИТЕ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ЕВРОПА

От 1995 г. насам информационните и комуникационните технологии (ИКТ) допринасят за повишаване на производителността и растежа в ЕС^[1]. През последните три десетилетия технологичната „конвергенция“ заличи границите между телекомуникации, радио- и телевизионно разпръскване и информационни технологии. През 2015 г. Комисията постави началото на цифровия единен пазар, като представи основните законодателни предложения в области като стимулирането на електронната търговия, авторското право, правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации, хармонизирането на цифровите права, хармонизираните правила за ДДС и киберсигурността.

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

Въпреки че Договорите не съдържат никакви специални разпоредби за ИКТ, ЕС може да предприема съответни действия в рамките на секторните и хоризонталните политики, например промишлената политика (член 173 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС)). политиката в областта на конкуренцията (членове 101–109); политиката в областта на търговията (членове 206 и 207); трансевропейските мрежи (TEN) (членове 170–172 от ДФЕС); научните изследвания, технологичното развитие и космическото пространство (членове 179–190); сближаването на законодателните разпоредби за подобряване на изграждането и функционирането на вътрешния пазар (член 114); свободното движение на стоки (членове 28, 30 и 34–35); свободното движение на хора, услуги и капитали (членове 45–66); образованието, професионалната квалификация, младежта и спорта, (членове 165 и 166); и културата (член 167). Всички те са основни елементи за цифрова Европа.

ЦЕЛИ

Въз основа на Лисабонската стратегия [Програмата в областта на цифровите технологии за Европа](#)^[2] беше замислена като една от седемте водещи инициативи на приетата от Комисията стратегия „Европа 2020“. Публикувана през май 2010 г.,

[1] Индекс на ключовите показатели в областта на цифровите технологии — <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/scoreboard>

[2] Програма в областта на цифровите технологии за Европа — <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/europe-2020-strategy>

тя цели да определи ключовата роля, която ще играе използването на ИКТ в стремежа на Европа да осъществи амбициозните си цели за 2020 г. С цел да осигурява справедлива, отворена и сигурна цифрова среда Комисията изгради [стратегията за цифров единен пазар](#) съответно върху три стълба: осигуряване за потребителите и предприятията на по-добър достъп до цифрови стоки и услуги в цяла Европа, създаване на подходящи условия за процъфтяване на цифровите мрежи и услуги и максимално увеличаване на потенциала за растеж на цифровата икономика.

ПОСТИЖЕНИЯ

След като на 1 януари 1998 г. телекомуникационният пазар беше отворен за пълна свобода на конкуренцията и се постави началото на прилагането на стратегията за цифров единен пазар, бяха представени основните законодателни предложения, считани за приоритетни в рамките на стратегията.

На първо място, осигуряване за потребителите и предприятията на по-добър достъп до цифрови стоки и услуги в цяла Европа, както и предоставяне на ЕС на напреднала система от права на ползвателите и защита на потребителите, включително:

- намаляване на цените за [електронни комуникации](#) и премахване на таксите за роуминг на 14 юни 2017 г. („роуминг както у дома“)^[3];
- подобряване на свързаността с интернет за всички с всеобхватно основно широколентово покритие, което се дължи основно на динамиката на мобилния и сателитния широколентов достъп, така че да се разработи гигабитова свързаност за всички основни социално-икономически фактори с хармонизирано използване на [радиочестотната лента 470—790 MHz в Съюза](#) и за отварянето до 2020 г. на широколентовите услуги за 5G мобилния интернет; общ график на ЕС за [координирано въвеждане през 2020 г.](#) на изцяло търговски 5G услуги; безплатен безжичен интернет, предлаган на гражданите и посетителите в определени зони на обществени места в цяла Европа чрез WiFi4EU^[4]; висококачествен честотен обхват 700 MHz; и Фонд за широколентова връзка в Европа (в подкрепа на инфраструктурата на цифровите мрежи);
- повишаване на защитата на потребителите на телекомуникациите чрез приемане на законодателство в областта на защитата на правото на неприкосновеност на личния живот (Директива 2009/136/ЕО) и защитата на данните (Директива 95/46/ЕО), допълнително подоброено чрез новата регулаторна рамка в областта на защитата на данните ([Регламент \(ЕС\) 2016/679](#) и [Директива 2016/680](#)); чрез укрепване на мандата на Агенцията на Европейския съюз за мрежова и информационна сигурност

[3]Съвместно изявление на малтийското председателство на Съвета на Европейския съюз, Европейския парламент и Европейската комисия на 14 юни 2017 г.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/STATEMENT_17_1590

[4]Приет от Съвета на 9 октомври 2017 г.: <http://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2017/10/09/free-wifi4eu-internet-hotspots/>

(ENISA)^[5] след приемането на [резолуцията на Парламента](#) от 16 април 2013 г., последвана от [предложението на Комисията](#) и срещата на върха в областта на цифровите технологии в Талин; чрез създаване на онлайн платформа за решаване на спорове между потребители и онлайн търговци^[6]; чрез създаване на онлайн платформа (giponet.org), която да спомогне за превръщане на управлението на интернет в по-демократично и по-лесно за ползване^[7]; чрез [законодателство относно блокирането на географски принцип](#) с цел преодоляването на пряката и непряката дискриминация въз основа на националността, мястото на пребиваване или мястото на установяване при трансгранични търговски сделки между търговци и клиенти в ЕС; чрез позволяване на лицата с увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали, да ползват защитени с авторско право произведения; чрез въвеждане на единния европейски номер за спешни повиквания 112 ([Директива 2009/136/ЕО](#)), телефонния номер 116000 за помощ при изчезване на дете, телефонния номер 116111 за помощ за деца и телефонния номер 116123 за емоционална подкрепа; и чрез осигуряване на правото в рамките на един работен ден да се смени стационарен или мобилен оператор, като бъде запазен старият телефонен номер, т.е. преносимост на номера ([Директива 2009/136/ЕО](#));

На второ място, с цел да се създадат подходящи условия за развитие на цифровите мрежи и услуги Органът на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (ОЕРЕС) ([Регламент \(ЕО\) 2018/1971](#)) предвижда сътрудничество между националните регулатори и Комисията с цел насърчаване на най-добрите практики и общи подходи, като същевременно се избягва непоследователното регулиране, което би могло да наруши конкуренцията на единния пазар в областта на телекомуникациите. Що се отнася до управлението на спектъра, многогодишната програма за политиката в областта на радиочестотния спектър определя политически насоки и цели за стратегическото планиране и хармонизиране на радиочестотния спектър. Това осигурява функционирането на вътрешния пазар във всички области на политика на Съюза, включващи използването на радиочестотен спектър, като електронни съобщения, научноизследователска и развойна дейност, технологично развитие и иновации, транспорт, енергетика и аудиовизуални политики.

На трето място, Програмата в областта на цифровите технологии за Европа има за цел максималното използване на потенциала за растеж на цифровата икономика чрез насърчаване на уменията в областта на цифровите технологии и на високо-производителните изчислителни технологии, чрез цифровизация на промишлеността и услугите, развиване на изкуствен интелект и модернизиране на обществените услуги^[8]. За да се даде възможност на потребителите, закупили

[5] [Регламент \(ЕС\) № 526/2013](#).

[6] Платформата е достъпна на адрес <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>, а допълнителна информация може да се намери на адрес https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/consumers/resolve-your-consumer-complaint_bg

[7] Платформата беше открита на 22 април 2015 г. от Комисията в сътрудничество със Световната обсерватория за политиките по отношение на интернет (GIPO).

[8] Министър-председателят на Естония Юри Ратас на Срещата на върха в областта на цифровите технологии в Талин.

услуги за онлайн съдържание в собствената си държава, да имат достъп до тях, когато посещават друга държава от ЕС, бяха приети [нови правила за преносимост на цифровите услуги](#), които започнаха да се прилагат от 1 април 2018 г.

Европа, която е подготвена за цифровата ера, понастоящем е основен приоритет на ЕС. В неотдашната си поредица от съобщения относно [изкуствения интелект](#)^[9] и [стратегията за данните](#)^[10] Комисията подчерта създаването на единен пазар за данни, по-специално промишлени и търговски данни, като основен двигател на цифровата икономика.

РОЛЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Парламентът е поддръжник на енергичната и напредничава политика в областта на ИКТ и е особено активен в приемането на законодателни актове в тази област. Той също така постоянно допринася за поддържане на вниманието върху проблемите на ИКТ чрез приемането на доклади по собствена инициатива, въпроси с искане за устен и писмен отговор, проучвания^[11], семинари^[12], становища и резолюции. Освен това Парламентът се застъпва за по-мощно координиране на националните усилия с цел изграждане на паневропейски услуги и за оказване на подкрепа от страна на ЕС за изследователска и развойна дейност в областта на ИКТ^[13].

[Парламентът подчертава](#) необходимостта да се използва спектърът на „цифровия дивидент“, за да се постигне целта за ширококолов достъп за всички граждани на ЕС, и подчертава, че са нужни допълнителни действия, за да се гарантират повсеместен и високоскоростен достъп до ширококоловата инфраструктура, както и цифрова грамотност и умения за всички граждани и потребители. Същевременно Парламентът категорично насърчава [технологичната неутралност](#), „неутралността на мрежата“ и „свободите в мрежата“ за европейските граждани, както и мерките по отношение на достъпа до или използването на услуги и приложения чрез телекомуникационните мрежи въз основа на зачитането на основните права и свободи на гражданите. Подобни мерки трябва също така да гарантират, че доставчиците на интернет услуги не ограничават потребителите при достъпа до съдържание и приложения и/или при използването на услуги по техен избор^[14].

Парламентът се грижи за систематичното консолидиране на тези гаранции посредством съответни законодателни разпоредби. Той играе водеща роля при премахването на пречките пред цифровия единен пазар и модернизирването на правилата на ЕС в областта на далекосъобщенията, които засягат съвременните

[9] [COM\(2020\)0065](#).

[10] [COM\(2020\)0066](#).

[11] Think Thank на ЕП: <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/bg/0083c7a4db/Think-Tank.html#studies>

[12] Комисии на Европейския парламент: <http://www.europarl.europa.eu/committees/bg/events.html?id=workshops#documents>

[13] Ubiquitous Development of the Digital Single Market (Повсеместно развитие на цифровия единен пазар) – проучване на комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите към Европейския парламент, 2013 г.: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507481/IPOL-IMCO_ET\(2013\)507481_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507481/IPOL-IMCO_ET(2013)507481_EN.pdf)

[14] Резолюция на Европейския парламент от [17 ноември 2011 г.](#) относно отворено и неутрално интернет пространство в Европа

цифрови и основани на данни продукти и услуги, като целта е постигането на максимална цифровизация на европейския сектор на услугите, което да доведе до нови работни места и възможности. Усилията му са насочени към стимулирането на трансграничната търговия, хармонизирането на правилата за цифровите договори и осигуряването на достъпни трансгранични колетни услуги. Той подкрепя свободното движение на нелични данни и въвеждането на опростени процедури за деклариране на ДДС. Ето защо Парламентът подобри достъпа до данни и прехвърлянето на данни за всички граждани чрез определяне на стандарти за неутралност на мрежата, хармонизиране на използването на радиочестотната лента 470—790 MHz, предоставяне на подкрепа за безплатен безжичен интернет (Wi-Fi) за всички граждани в градовете и селата (Wifi4EU), чрез инвестиции във високопроизводителни изчислителни технологии и в Европейския облак за отворена наука, както и чрез премахване на таксите за роуминг на територията на ЕС. Парламентът се ангажира с разглеждането на [мерките за намаляване на разходите за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи](#)^[15] и [Регламента относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар с оглед на улесняването на електронния бизнес](#), и завърши успешно своята всеобхватна законодателна дейност в тази област.

Освен това Парламентът успешно приключи законодателната си дейност за подобряване на защитата на данните, като преработи [рамката за защита на данните и правилата в областта на киберсигурността](#), одобри създаването на европейска рамка за сигурност на ИКТ, организира система за сертифициране на ИКТ в ЕС, стимулира инвестициите в изключително важния индустриален капацитет в областта на киберсигурността, гарантира ефективното прилагане на защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни като основно право ([Директива \(ЕС\) 2016/680](#)) и защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни ([Регламент \(ЕС\) 2016/679](#)). Този регламент има за цел да коригира фрагментираното прилагане на защитата на данни в Съюза, правната несигурност и широко разпространеното в обществото схващане, че съществуват значителни рискове за защитата на физическите лица (по-специално по отношение на дейностите онлайн). Неотдавна парламентарната комисия по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи (комисията LIBE) гласува в полза на правилата относно зачитането на личния живот и защитата на личните данни в електронните съобщения, като целта е да се подпомогне бизнесът^[16].

Парламентът следи отблизо прилагането от страна на Комисията на пътната карта за стратегията за цифровия единен пазар и във връзка с това прие резолюция, озаглавена „[Към Акт за цифровия единен пазар](#)“. Понастоящем Парламентът извършва усилена законодателна дейност по предложенията, представени в отговор на стратегията за цифровия единен пазар и посочената по-горе резолюция, които се отнасят до теми като необоснованото

[15][Директива 2014/61/ЕС](#).

[16][COM\(2017\)0010](#).

блокиране на географски принцип^[17], трансграничната доставка на колетни пратки^[18], трансграничната преносимост на услугите за онлайн съдържание^[19], преразглеждането на Регламента за сътрудничество в областта на защитата на потребителите^[20], аудио-визуалните медийни услуги^[21], договорите за онлайн продажби и други продажби на стоки от разстояние^[22] и договорите за предоставяне на цифрово съдържание^[23].

Mariusz Maciejewski / Kristine Næss / Frédéric Gouardères / Arthur-Edouard Hess
04/2020

[17][COM\(2016\)0289](#).

[18][COM\(2016\)0285](#).

[19][COM\(2015\)0627](#).

[20][COM\(2016\)0283](#).

[21][COM\(2016\)0287](#).

[22][COM\(2015\)0635](#).

[23][COM\(2015\)0634](#).

